

VISAS TAUTAS UN BĀBELE

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 9:18–11:9, Lk 10:1, Mt 1:1–17, Lk 1:26–33, Ps 139:7–12, 1Moz 1:28, 1Moz 9:1.

ATMIŅAS PANTS:

“Tāpēc tās vietas vārds tika nosaukts: Bābele, jo tur Tas Kungs sajauca visas zemes valodas, un no turienes Viņš tos izklīdināja pa visu zemes virsu.” (1Moz 11:9)

Pēc plūdiem Bībeles ziņojums maina fokusu no viena cilvēka Noa uz viņa trim dēļiem Šemu, Hamu un Jafetu. Īpašā uzmanība Hamam, Kānaānas tēvam (1Moz 10:6, 15), ievada “Kānaānas”, Apsolītās Zemes, ideju (1Moz 12:5), ko gaidīja Ābrahāms, kura svētība ies pie visām tautām (1Moz 12:3).

Tomēr ciltsraksti tiek pārtraukti pie Bābeles torņa (1Moz 11:1–9). Dieva plāni cilvēcei atkal tiek pārrauti. Visu tautu dzimšana, kam bija jābūt par svētību, kļūst par vēl vienu lāstu. Tautas apvienojas, lai mēģinātu ieņemt Dieva vietu; Dieva reakcija ir spriedums pār viņiem, un cilvēki tiek izkaisīti pa visu pasauli (1Moz 11:8), tādējādi piepildot Dieva sākotnējo plānu “piepildīt zemi” (1Moz 9:1).

Beigās, neskatoties uz cilvēku ļaunumu, Dievs pārvērš ļaunumu labumā. Viņam, kā vienmēr, pieder pēdējais vārds. Hama lāsts tēva teltī (1Moz 9:21, 22) un sajaukto tautu lāsts pie Bābeles torņa (1Moz 11:9) beigās pārvērtīsies par svētību tautām.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 30. aprīlī.

Hama lāsts

Izlasi 1Moz 9:18–27. Kāda ir šī dīvainā stāsta vēsts? _____

Noa rīcība savā vīnadārzā atbalso Ādamu Ēdenes dārzā. Abi stāsti satur kopīgu motīvu: augļa ēšana un tā sekas kailumā; pēc tam apsegs, lāsts un svētība. Noa atjauno saikni ar savām Ādama saknēm un diemžēl turpina neizdevušos vēsturi.

Augļu raudzēšana nebija daļa no Dieva sākotnējās radīšanas. Noa zaudēja paškontroli un atsedza sevi. Fakts, ka Hams “redzēja” viņa kailumu, norāda uz levu, kas arī “redzēja” aizliegto koku (1Moz 3:6). Šī paralēle liek domāt, ka Hams ne tikai nejauši “redzēja” sava tēva kailumu. Viņš staigāja apkārt un runāja par to, pat nemēģinot parūpēties par sava tēva problēmu. Savukārt brāļu tūlītējā reakcija, lai piesegtu tēvu, kad Hams bija atstājis viņu kailu, netiešā veidā nosodīja Hama rīcību.

Šeit runa vairāk ir par cieņu pret vecākiem. Nespēja godāt vecākus, kas pārstāv jūsu pagātni, ietekmēs nākotni (2Moz 20:12; salīdzini ar Ef 6:2). Tāpēc arī tika izteikts lāsts, kas ietekmēja Hama un viņa dēla Kānaāna nākotni.

Protams, tā ir rupja teoloģiska kļūda un ētisks noziegums, ja šis teksts tiek izmantots, lai attaisnotu rasistiskas teorijas. Praviotojums ir stingri ierobežots un attiecas tikai uz Kānaānu, Hama dēlu. Bībeles autora prātā ir dažas no samaitātajām kānaāniešu praksēm (1Moz 19:5–7, 31–35).

Pie tam lāsts satur svētību apsolījumu vārdu spēlē “Kānaāns”, kas nāk no darbības vārda “kana” un nozīmē “pakļaut”. Pakļaujot Kānaānu, Dieva tauta, Šema pēcteči, ieies Apsolītajā zemē un sagatavos ceļu gaidāmajam Mesijam, kas paplašinās Jafeta robežas, “ka viņš mīt Šema teltīs” (1Moz 9:27). Šis ir pravietisks mājiens Dieva derības paplašināšanai attiecībā uz visām tautām, kas pieņems Israēla glābšanas vēsti pasaulei (Dan 9:27, Jes 66:18–20, Rm 11:25). Hama lāsts patiesībā būs svētība visām tautām, ieskaitot Hama un Kānaāna pēctečus, kas pieņems Kunga piedāvāto glābšanu.

Plūdu varonis Noa piedzēries? Ko tam vajadzētu stāstīt mums par to, cik mēs visi esam kļūdaini un kāpēc mums ir vajadzīga Dieva žēlastība katrā mūsu dzīves mirklī? _____

Pirmās Mozus grāmatas ciltsraksti

Hronoloģiskā informācija par Noa vecumu liek mums saprast, ka Noa kalpo kā saikne starp pirmsplūdu un pēcplūdu civilizācijām. Pēdējie divi iepriekšējā stāsta panti (1Moz 9:28, 29) aizved mūs atpakaļ pie pēdējās saiknes ar Ādama ciltsrakstiem (1Moz 5:32). Tā kā Ādams nomira, kad Lamehs, Noa tēvs, bija 56 gadus vecs, Noa noteikti bija dzirdējis stāstus par Ādamu, ko viņš droši vien bija nodevis saviem pēcnācējiem pirms un pēc plūdiem.

Izlasi 1Moz 10. nodaļu. Kāds ir šo Bībelē uzrakstīto ciltsrakstu mērķis?

(Sk. arī Lk 3:23–38.) _____

Bībeles ciltsrakstiem ir trīs funkcijas. Pirmkārt, tie uzsver Bībeles notikumu vēsturisko raksturu; tie saistīti ar reāliem cilvēkiem, kas dzīvoja un mira un kuru dienas ir precīzi skaitītas. Otrkārt, tie parāda nepārtrauktību no senatnes līdz pat rakstnieka laikam, izveidojot skaidru saikni starp pagātni un “tagadni”. Treškārt, tie atgādina mums par cilvēka trauslumu un grēka lāsta traģiskajām sekām un tā nāvējošo ietekmi uz visām nākamajām paaudzēm.

Ievērojiet, ka klasifikācija “hamīti”, “semīti” un “jafetīti” neseko skaidriem kritērijiem. Septiņdesmit tautas vēsti par Jēkaba ģimenes 70 locekļiem (1Moz 46:27) un 70 Israēla vecajiem tuksnesī (2Moz 24:9). Ideja par saikni starp 70 tautām un 70 vecajiem norāda uz Israēla misiju starp tautām: “Kad Visuaugstais tautām dalīja viņu daļas un kad Viņš šķīra cilvēku bērnus citu no cita, tad Viņš noteica tautām robežas pēc Israēla bērnu skaita.” (5Moz 32:8) Arī Jēzus sūtīja 70 mācekļus nest evaņģēliju tautām (Lk 10:1).

Tas, ko šī informācija mums parāda, ir tieša saikne starp Ādamu un sentēviem; tie visi ir vēsturiski tēli, reāli cilvēki, sākot ar Ādamu. Tas arī palīdz mums saprast, ka sentēviem ir tieša piekļuve lieciniekiem, kam bija personīgas atmiņas par šiem senajiem notikumiem.

Izlasi Mt 1:1–17. Ko tas māca mums par to, cik vēsturiski bija visi šie cilvēki?

Kāpēc zināšana un ticēšana tam, ka viņi bija reāli cilvēki, ir svarīga mūsu ticībai? _____

Viena valoda

Izlasi 1Moz 11:1–4. Kāpēc “visas pasaules” ļaudis bija tik dedzīgi kļūt vienoti? _____

Frāze “visa pasaule” attiecas uz nelielu skaitu cilvēku, kas bija dzīvi pēc plūdiem. Šis sanākšanas iemesls ir skaidri norādīts: viņi gribēja uzcelt torni, lai aizsniegtu debesis (1Moz 11:4). Patiesībā īstais iemesls bija ieņemt paša Dieva Radītāja vietu. Zīmīgi, ka cilvēku nodomu un rīcības apraksts atbalso Dieva nodomus un rīcību radīšanas ziņojumā – “viņi teica” (1Moz 11:3, 4; salīdzini ar 1Moz 1:6, 9, 14 utt.), “taisīsim” (1Moz 11:3, 4; salīdzini ar 1Moz 1:26). Viņu nodoms ir skaidri pateikts – “sagādāsim sev vārdu” (1Moz 11:4, NKJV), izteiciens, kas izmantots tikai attiecībā uz Dievu (Jes 63:12, 14).

Īsāk sakot, Bābeles celtniekiem bija nepareizas ambīcijas aizstāt Dievu Radītāju. (Mēs zinām, kas uz to iedvesmoja, vai ne? Sk. Jes 14:14.) Atmiņām par plūdiem noteikti bija sava loma viņu projektā. Viņi cēla augstu torni, lai izdzīvotu citos plūdus, ja tādi nāks, neņemot vērā Dieva apsolījumu. Atmiņas par plūdiem, lai arī izkropļotā veidā, saglabājušās babiloniešu tradīcijās saistībā ar Bābeles (Babilonijas) pilsētas būvniecību. Šis pūles sasniegt debesis un uzurpēt Dieva gribu patiešām raksturo Bābeles garu.

Tieši tāpēc Bābeles tornis ir tik svarīgs motīvs arī Daniēla grāmatā. Atsauce uz Sineāru, kas iesāk stāstu par Bābeles torni (1Moz 11:2), atkal parādās Daniēla grāmatas sākumā, lai norādītu uz vietu, kur Nebukadnēcars bija atvedis Jeruzalemes tempļa priekšmetus (Dan 1:2). Starp daudzām citām grāmatas epizodēm Nebukadnēcara epizode ar zelta tēlu, iespējams, notika tajā pašā “līdzenumā” un ir vislabākā ilustrācija šim prāta stāvoklim. Savās gala laika vīzijās Daniēls redz to pašu scenāriju, kur zemes tautas sapulcējas kopā, lai kļūtu vienoti pret Dievu (Dan 2:43, Dan 11:43–45; salīdzini ar Atkl 16:15, 16), lai gan neizdodas arī šis mēģinājums, tāpat kā Bābelē.

Kāds slavens laicīgs franču rakstnieks pagājušajā gadsimtā teica, ka cilvēces lielais nolūks ir censties “būt Dievam”. Kas mūsos ir tāds, sākot ar Ievu Ēdenes dārzā (1Moz 3:5), kas tiek ierauts šajos bīstamajos melos? _____

lesim, nolaidīsimies

Izlasi 1Moz 11:5–7 un Ps 139:7–12. Kāpēc Dievs nonāca uz zemi? Kāds notikums motivēja šo dievišķo reakciju? _____

Ironiski, lai gan cilvēki kāpa augšup, Dievam bija jānonāk pie viņiem lejā. Dieva nolaišanās ir apstiprinājums Viņa pārākumam. Dievs vienmēr būs ārpus cilvēka sniedzamības. Jebkuras cilvēka pūles pacelties līdz Viņam un satikt Viņu Debesīs ir bezjēdzīgas un smieklīgas. Nav šaubu, ka Jēzus nonāca lejā pie mums tieši tāpēc, lai mūs glābtu. Patiesām nebija cita veida, kā Viņš varētu mūs glābt.

Liela ironija Bābeles torņa ziņojumā ir redzama Dieva teiktajā – “lai apraudzītu pilsētu un torni” (1Moz 11:5). Dievam nevajadzēja nonākt lejā, lai to redzētu (Psalms 139:7–12; salīdzini ar Ps 2:4), bet Viņš to tik un tā izdarīja. Tas uzsver Dieva iesaistīšanos cilvēces liktenī.

Izlasi Lk 1:26–33. Ko tas mums māca par Dieva nonākšanu lejā pie mums? _____

Dieva nonākšana atgādina mums arī taisnošanas ticībā principu un Dieva žēlastības procesu. Lai arī kādu darbu mēs darītu Dievam, Viņam tik un tā būs jānonāk lejā, lai mūs satiktu. Mūs pie Viņa un pie glābšanas neizvedīs tas, ko mēs darām Dievam. Drīzāk Dieva nākšana pie mums ir tā, kas mūs izglābs. Patiesībā divas reizes teksts Pirmajā Mozus grāmatā runā par Dieva “nonākšanu lejā”, kas, šķiet, ietver to, cik daudz Viņš rūpējas par šeit notiekošo.

Saskaņā ar šo pantu Kungs gribēja pārtraukt viņu dziļi iesēdušos vienotību, kas – ņemot vērā viņu kritušo stāvokli – varēja vadīt pie arvien lielāka ļaunuma. Tieši tāpēc Viņš izvēlējās sajaukt viņu valodas, kas varēja pārtraukt viņu vienotās shēmas.

“Bābeles cēlāju plāni beidzās ar kaunu un sakāvi. Slavas un lepnuma vairošanai domātais piemineklis kļuva par piemiņas zīmi viņu neprātībai. Un tomēr cilvēki vēl arvien cenšas iet tos pašus ceļus – viņi paļaujas uz sevi un atmet Dieva likumus. Tie ir tieši tie principi, kurus sātans gribēja ieviest Debesīs; tie paši, kas valdīja pār Kainu, kad viņš pienesa savu upuri.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 123. lpp.)

Kādu vēl cilvēka lepnuma paraugu mēs redzam Bābeles torņa ziņojumā, un kā tas beigās cietīs neveiksmi? Kādas personīgas mācības mēs varam paņemt no šī stāsta?

Glābšana no trimdas

Izlasi 1Moz 11:8, 9 un 1Moz 9:1; salīdzini ar 1Moz 1:28. Kāpēc Dieva izklīdināšana ir glābjoša? _____

Dieva nolūks un svētība cilvēcei bija, lai viņi “vairojas un piepilda zemi” (1Moz 9:1; salīdzini ar 1Moz 1:28). Pretēji Dieva plānam Bābeles cēlāji izvēlējās savienoties kopā kā vienai tautai. Viens iemesls, kāpēc viņi teica, ka vēlas celt pilsētu, bija tas, lai viņi netiktu “izkaisīti pa visu zemi” (1Moz 11:4). Viņi atteicās doties kaut kur citur, varbūt domādami, ka kopā viņi būs spēcīgāki nekā atsevišķi un izkaisīti. No vienas puses, viņiem bija taisnība.

Diemžēl viņi centās izmantot savu apvienoto spēku, lai darītu ļaunu, nevis labu. Viņi gribēja “sagādāt sev vārdu”, kas ir spēcīga viņu augstprātības un lepnuma izpausme. Patiešām, kad vien cilvēki, atklāti nepakļaujoties Dievam, grib “sagādāt sev vārdu”, mēs varam būt droši, ka tas nebeigsies labi.

Tādējādi viņu atklātās nepakļaušanās dēļ Dievs izkaisīja viņus pa “visu zemes virsu” (1Moz 11:9), panākot tieši to, ko viņi negribēja piedzīvot.

Interesanti arī, ka vārds “Bābele”, kas nozīmē “Dieva durvis”, ir saistīts ar darbības vārdu “balal”, kas nozīmē “sajaukt” (1Moz 11:9). Tā kā viņi gribēja aizsniegt Dieva “durvis” un domāja par sevi kā par Dievu, viņi beigās nonāca sajukumā un kļuva vājāki nekā iepriekš.

“Bābeles iedzīvotāji bija nodomājuši dibināt no Dieva neatkarīgu pārvaldes iekārtu. Starp tiem bija daži, kas bijās Dievu, bet bezdievīgie ar savām prasībām tos apmānīja un ievilka savos plānos. Šo uzticīgo dēļ Dievs ar sodu vēl vilcinājās un deva visiem laiku atklāt savu īsto raksturu. Apstākļiem noskaidrojoties, Dieva bērni centās ļaudis atturēt no viņu nodoma, bet tie bija pārāk vienoti Debesis izaicinošajā pasākumā. Ja viņiem būtu atļauts netraucēti rīkoties tālāk, tad tikumība pasaulē kļūtu samaitāta jau pašā sākumā. Viņu savienība bija dibināta uz sacelšanās pamatiem, un valsti tie gribēja iekārtot sevis pagodināšanai, kurā nebūtu vietas ne Dieva pārvaldībai, ne Viņa godam.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 123. lpp.)

Kāpēc mums jābūt ļoti uzmanīgiem, cenšoties “sagādāt sev vārdu”? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

Izlasi Elenas Vaitas grāmatā “Sentēvi un pravieši” nodaļu “Bābeles tornis” (117.–124. lpp.).

“Šeit viņi apņēmās uzcelt pilsētu un tik augstu torni [...]. Šim nolūkam ļaudis vajadzēja atturēt no izklīšanas. Dievs cilvēkiem bija pavēlējis izplatīties pa visu zemi, lai to piepildītu un sev pakļautu, bet Bābeles cēlāji nolēma palikt kopā un nodibināt monarhiju, kas beidzot apņemt visu pasauli. Tā viņu pilsēta kļuva par universālas impērijas metropoli; tās godība izsauktu pasaules apbrīnu un cieņu un cēlājus padarītu slavenus. Lieliskais, debesīs sniedzošais tornis kļuva par tā cēlāju gudrības un spēka pieminekli un paustu viņu slavu visām nākamajām paaudzēm.

Sineāras līdzenuma iedzīvotāji neticēja Dieva derībai, ka Viņš vairs nepieļaus plūdus pār zemi. Daudzi no tiem pat noliedza Dieva esamību un Plūdu izcelšanos pierakstīja dabiskiem cēloņiem. Daži gan ticēja kādai augstākai Būtnei un pieļāva domu, ka tā ir izpostījusi pirmsplūdu pasauli, bet viņu sirds, tāpat kā Kainam, sacēlās pret Dievu. Viens no torņa celšanas mērķiem bija rūpes par pašu personisko drošību varbūtēju plūdu gadījumā. Celdami torni augstāk par to līmeni, kuru aizsniedza plūdu ūdeņi, viņi cerēja izbēgt no visām iespējamajām briesmām. Tiecoties mākoņos, tie vēlējās noskaidrot arī plūdu cēloņus. Viss pasākums bija vērsts uz to, lai vairāk un vairāk izceltu projektētāju lepību un vadītu nākamo paaudžu prātus prom no dzīvā Dieva pie kalpošanas elkiem.” (Elena Vaita “Sentēvi un pravieši” 118., 119. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Kāds piemērs mums ir no vēstures vai pat tagadnes tam, kādas problēmas var sagādāt tie, kas cenšas “sagādāt sev vārdu”?
2. Kā mēs kā draudze varam izvairīties no briesmām neapzināti būvēt savu Bābeles torni? Kādos veidos mēs patiesībā to cenšamies darīt, kaut arī neapzināti?